

Útmutató az SZTFH kérdőív, a GAP elemzés és a lényegességi elemzés elkészítéséhez

(Szakmai gyakorlat eredményterméke – Széchenyi Egyetem ESG tanácsadói képzés)

A 30/2024. (VIII. 8.) NGM rendelet 1. melléklet 2.3. pontja alapján az **SZTFH kérdőív**, a **lényegességi elemzés** és az **eltérési-egyezőségi (GAP) elemzés** az ESG tanácsadói képzés szakmai gyakorlatának kötelező kimeneti követelményei.

Ezen eredménytermékek megfelelő minőségben való elkészítése és benyújtása szükséges feltétele az ESG tanácsadói képzés szakmai gyakorlatának lezárásának és a képesítés megszerzésének.

Kötelező elemek a szakmai gyakorlat lezárásához:

1. **Cégszerű aláírással ellátott igazolás a szakmai gyakorlat elvégzéséről** (formanyomtatvány letölthető: szelearning felület (link alább) vagy a tanszék honlapjáról: <https://kornyezet.sze.hu/esg-tanacsado-reszismereti-kepzes-1/esg-tanacsado-szakmai-gyakorlat>), valamint
2. A releváns **SZTFH kérdőív kitöltése** (ESG törvény szerinti vállalkozásnál az ESG beszámoló mellékletét képező kérdőív (ún. kötelezeti kérdőív), vagy a közvetlen szállítói kérdőív, vagy ügyfélre vonatkozó kérdőív, ha tanácsadónál végzi a szakmai gyakorlatot). – **beadandó: Excel formátumban**
3. **Lényegességi elemzés készítése** a kérdőív és a szervezet adatai alapján. – **a szöveges állomány (PDF) része.**
4. **Eltérési-egyezőségi elemzés (GAP elemzés) készítése – a szöveges állomány (PDF) része.**

Az eredménytermékeket az erre dedikált felületre (szelearning) kell külön feltölteni (Link (EDU ID bejelentkezés után érhető el): <https://szelearning.sze.hu/enrol/index.php?id=26293>). Az eredménytermék a fent felsorolt 3 elemen kívül a cég rövid bemutatását (az adatok kontextusba helyezése), valamint a módszereket tartalmazza (GAP és lényegességi elemzés esetén). A beadott eredményterméket az akkreditált ESG tanácsadó oktató bírálja el. A formailag és/vagy tartalmilag nem megfelelő eredménytermékeket átdolgozásra visszaküldjük.

A szakmai gyakorlat teljesítésének javasolt menete:

- **Kérdőív megismerése** - az SZTFH ESG platformon keresztül érhető el.
- **Kitöltés**
 - Pontos, valós adatok alapján töltsd ki. Mindenképpen szerepeljenek adatok a vizsgált szervezet vonatkozásában.
 - Ha egy kérdés bizonytalan, jelöld meg és tisztázd a felelős személlyel.
 - Gyűjtsd a bizonyítékokat (dokumentumok, jelentések).
- **Felhasználás az elemzésekhez**
 - **Lényegességi elemzés:** A kérdőívben szereplő kockázatok és hatások alapján azonosítsd a lényeges témákat.
 - **GAP elemzés:** Hasonlítsd össze a kérdőívben adott válaszokat a törvényi elvárásokkal és a legjobb gyakorlatokkal → így derülnek ki az eltérések.
- **Dokumentálás** A kitöltött kérdőívet (vagy annak másolatát) csatold a szakmai gyakorlat dokumentációjához.

Az SZTFH Kérdőív – A szakmai gyakorlat központi eleme

A szakmai gyakorlat egyik kötelező eleme a releváns **SZTFH kérdőív** (ESG beszámoló melléklete (ún. kötelezeti kérdőív), vagy szállítói kérdőív) kitöltése Excel formátumban. Töltsd ki pontosan, valós adatokkal, minden válasz mögött legyen indoklás vagy bizonyíték. A „nem releváns” válaszokat kötelező indokolni.

Fontos (ezt nézik az oktatók az ellenőrzéskor):

- **Ne csak „kipipáld”** – minden válasz mögött legyen indoklás vagy adat.
- **Fókuszálj a kockázatokra** – a GAP elemzés szempontjából ez a legfontosabb rész.
- **Kérdezz rá** – ha a szervezetnél nincs meg egy adat, derítsd ki, miért hiányzik (ez is GAP!).
- **Tartsd nyilván** a forrásokat – az oktató ellenőrizheti az adatok hitelességét.
- **Használd az SZTFH útmutatókat** – a hivatalos szakmai útmutatók (pl. Kockázatkezelés) segítenek értelmezni a kérdéseket.
- Ahol lehetséges **szerepeltess adatokat**.

Minimum követelmények:

- **Excel formátum, minden cella megfelelően kitöltve (szám, szöveg, indoklás, ahol szükséges).**
- **Valós, ellenőrizhető adatok (dokumentumok, interjúk, számítások – pl. energiafogyasztás, kibocsátás).**
- **Hiányzó/bizonytalan adatok esetén explicit jelölés + indoklás (ez később a GAP-ben is megjelenik).**
- **Nem csak pipálás: minden lényeges válasznál forrás vagy magyarázat.**

Lényegességi elemzés

A **lényegességi elemzésben** a hatáslényegességet (impact materiality) és a kapcsolódó kockázatokat kell értékelni a rendelet és az ESG törvény szerint.

Tartalom:

- A gazdálkodó szervezet **tevékenységének és közvetlen beszállítóinak** azonosítása.
- A releváns **ESG kockázatok és lehetőségek** feltárása.
- A **hatások értékelése** emberekre és környezetre (súlyosság, kiterjedés, visszafordíthatóság, valószínűség).
 - Az értékelés módszertanának leírása és a használt értékek magyarázata
- Priorizált lényeges témák listája indoklással.
 - A priorizálás módszertanának leírása és a használt értékek magyarázata
- Intézkedési és/vagy kezelési tervet a meghatározott tényezők kockázatának csökkentésére.

Minimum követelmények:

Priorizált lista indoklással, hatásértékelés módszertanával (súlyosság, kiterjedés stb., értékek magyarázatával), intézkedési terv, a vállalat konkrét tevékenységéhez kötve. Fontos: ne csak a lényeges témák listája szerepeljen, hanem az azok meghatározásához alkalmazott / felhasznált módszertan leírása is (pl. SH-megkérdezések, adott iparágra jellemző kockázatok elemzése stb.). A lényeges témák meghatározásakor az ESRS 1 AR16 téma- és altémalistáját célszerű alapul venni. Az ökotérképezés / munkatársi időjárásjelentéssel meghatározott tématerületek ESRS 1 AR16 megfeleltetése is szükséges.

Eltérési-egyezőségi elemzés (GAP elemzés)

A **GAP elemzés** célja, összevetni a gazdálkodó szervezet jelenlegi állapotát a törvényi és az egyéb (pl. kérdőívben szereplő, minősítői, vevői) elvárásokkal, majd azonosítani az eltéréseket. Alapja a kitöltött SZTFH kérdőív.

Tartalom:

Szakasz	Tartalom
1. Követelmény-áttekintés	A kérdőív és az ESG törvény releváns előírásainak összegzése
2. Jelenlegi állapot	A szervezet meglévő szabályzatai, folyamatai, adatai, governance
3. Eltérések azonosítása	GAP-tábla (ld lent)
4. Okok és kockázatok	Miért alakult ki a GAP? Milyen kockázatot jelent?
5. Akcióterv	Konkrét intézkedések, felelősök, határidők, erőforrásigény
6. Összefoglalás és ajánlások	Fő megállapítások és javaslatok a szervezet számára

GAP-tábla - Ajánlott táblázatos formátum:

Téma (kérdőív kóddal, ha van)	Jelenlegi állapot (szervezet)	Követelmény (kérdőív / törvény)	Eltérés (GAP)	Súlyosság	Okok / Kockázat	Javasolt intézkedés	Felelős	Határidő
...	...		...	...	...	...	...	...

Gyakorlati tanácsok

- **Adatforrások:** A kitöltött kérdőív + szervezet belső dokumentumai + interjúk a felelősökkel.
- **Mélység:** a közvetlen szállítókra és a saját működésre terjedjen ki.
- **Dokumentáció:** minden lépést dokumentálj (források, módszertan, indoklások).

Minimum követelmény:

Teljes GAP-tábla (a javasolt oszlopokkal), minden GAP-hez súlyosság (értékek magyarázatával) + ok + konkrét akcióterv (SMART), összefoglaló ajánlások.

Összefoglaló tábla – Kötelező eredménytermékek (30/2024. NGM rendelet)

Eredménytermék	Kötelező?
Kérdőív kitöltése	Igen
Lényegességi elemzés	Igen
Eltérési-egyezőségi (GAP) elemzés	Igen

Terjedelem: A szöveges állomány kb 5.000-10.000 karakter + a két összefoglaló (általában táblázatos + szöveges formában) + megfelelően kitöltött SZTFH kérdőív.

Fontos! A részismereti képesítés (ESG tanácsadó képzés) megszerzéséhez a három eredményterméket (kitöltött kérdőív Excelben + lényegességi elemzés + GAP elemzés) külön kell beadni a szelearning felületre, még akkor is, ha ezek a diplomadolgozat részei.
Ez biztosítja az egyszerűbb elbírálást és a későbbi átláthatóságot.

Lépésről lépésre – Gyakorlati folyamat

1. lépés: Előkészítés

- Olvasd el az ESG törvényt (alap!) és a 30/2024. NGM rendelet 2.3. pontját.
- Szerezd meg a gazdálkodó szervezet adatait.
- Készíts interjútervet a kulcsfontosságú személyekkel (ESG/fenntarthatósági felelős, vezetőség).

2. lépés: Kérdőív kitöltése

- Töltsd ki pontosan és alátámasztottan.
- Gyűjtsd össze a bizonyítékokat (dokumentumok, adatok).
- Jegyezd fel a bizonytalan pontokat – ezeket később tisztázd.

3. lépés: Lényegességi elemzés elkészítése

4. lépés: Eltérési-egyezőségi (GAP) elemzés elkészítése

5. lépés: Akcióterv és zárás: Fogalmazd meg az ajánlásokat a szervezet számára (mint ESG tanácsadó).

Hallgatói önellenőrző lista

Általános

- ☐ Elolvastam az ESG törvényt és a 30/2024. NGM rendelet 2.3. pontját?
- ☐ A gyakorlóhely / ügyfél gazdálkodó szervezetre vonatkozik az elemzés?
- ☐ Minden állítást alátámasztottam adatokkal/dokumentumokkal?

Lényegességi elemzés

- ☐ Meghatároztam a hatókört (saját + közvetlen beszállítók)?
- ☐ Értékeltem a hatásokat (súlyosság, kiterjedés stb.)?
- ☐ Azonosítottam a kockázatokat és lehetőségeket?
- ☐ Priorizáltam a lényeges témákat indoklással?
- ☐ Kapcsolódik a vállalat valós működéséhez?

GAP / Eltérési-egyezőségi elemzés

- ☐ Elkészítettem a követelmény vs. jelenlegi állapot összehasonlítást?
- ☐ Van GAP-tábla vagy strukturált lista az eltérésekről?
- ☐ Minden GAP-hez tartozik súlyosság, ok és javasolt intézkedés?
- ☐ Van konkrét, és reális SMART akcióterv?

Dokumentáció és leadás

- ☐ A két elemzés jól strukturált és átlátható?
- ☐ A GAP és a Lényegességi elemzés összhangban van a kérdőívvel?
- ☐ A szakmai beszámoló tartalmazza a két elemzés összefoglalóját?

Gyakori hibák, amiket el kell kerülni

- Túl általános, nem a konkrét szervezetre szabott elemzés
- Hiányzó indoklás a prioritásoknál
- Akcióterv nélkül leadott GAP

Tipppek a sikeres leadáshoz: Használj táblázatokat és írd rövid, lényegre törő szöveget a táblázatok mellé. Készíts 1 oldalas összefoglalót a két elemzés fő megállapításairól (ez nagyon hasznos a bírálatnál).